

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50.
Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

UNA MONARQUÍA MODELO.

In the center of a circle, there is a small illustration of a person holding a book or document.

A monarquia modelo no tenim de buscarla per Europa, ahont cada dia va debilitantse la veneranda institució. Pera trobarla tal com desitjarla pugan los monàrquichs més fervents y entusiastas, precisa dirigirse á un altre continent, com per exemple, al frica.

Allá, en la costa africana, radica la monarquia de Dahomey, una nació composta exclusivament de gent de color, no sé si per efecte del clima ó per efecte de la mateixa monarquia que á tots los seus súbdits ha tingut la gracia de ferlos *tornar negres*.

Es aquell un gran país.

Ara ultimament lo rey encarregat de administrarlo ha comés no sé quinás barbaritats contra las veïnus colònias franceses; lo cert es que 'l govern de la República se disposa á reprimir durament als dahomeyáns, lo qual no deixa de ser altament deplorable. ¿Qué fan las monarquías europeas? ¿Cóm consenten que s' atenti á la integritat de una monarquia tan castissa?

Perque, al Dahomey existeix la major cantitat de monarquia possible. Allá diuen: «lo poder real ve de Déu: es aixis que Déu es omnipotent; donchs lo poder real ha de revelar forsolosament la mateixa omnipotència.»

En això son lògichs los dahomeyáns.

Aixis es que 'l rey del Dahomey es senyor absolut de vidas é hisendas. Quan un súbdit no li agrada per la sèva bona cara, li dispensa 'l honor de suprimirlo. 'L heréu legítim de tots los dahomeyáns que moren, ja de mort natural, ja de real ordre, es lo monarca. De manera que 'ls Gironas de aquell país no tenen may la pell-segura. Si al rey li fan goig las sèvas riquesas, de primer antuvi 'ls escabetxa y després los hereda.

Pero gy 'ls fills dels sacrificats, qué diuen?—preguntar-vos té.

Los fills, al Dahomey, ja desde petits, no pertanyen al pare que 'ls engendra, sino al rey. Aquest s' encarrega d' educarlos, mantenilos allunyats de la família, perque no li cobrin cap afecte y 'l tingan tot enter posat en lo monarca. Los fills de aquell modelo de monarquia son educats pera ser monàrquichs perfectes.

Aixis es que adoran y reverencian no sols la persona del rey, sino totes las sèves coses, tots los objectes que posseheix; lo barret del rey, la casaca del rey, y avants que tot y sobre tot lo bastó del rey.

Los reys de aquí gastan cetro: lo de Dahomey bastó.

No existeix al mon monarquia sense una ó altra ficció que serveix per amenisarla més ó menos. Las monar-

quias constitucionals están basadas en la ficció de que 'l monarca reyna y no goberna. Al Dahomey, monarquia modelo, no poden faltarhi ficcions, y una n' hi ha que val per mil.

Al Dahomey existeixen dos reys: lo rey que 's veu y 'l que no 's veu. Al primer se li atribueixen totes las coses bonas que ocorren en lo pais: ell es la causa de la salut, de la alegria, de las bonas cullitas, de las plujas á temps. Per això 'l estiman tant. Las cullitas dolentes, las pestes, la fam y las calamitats públicas, s' atribueixen al rey occult, qual rey, encare que no 's deixi veure, té palau, guardia permanent y cobra ab tota regularitat una llista civil considerable.

Y á pesar de que 'ls dahomeyáns, en materias religiosas son adoradors del sol, y per consegüent de la llum, no veuen que ab això dels dos reys los ensarronan. La passió monàrquica 'ls quita 'l coneixement.

Acabo de parlar de la religió dels dahomeyáns, y he de afegir que á mes de adorar al sol, creuen á ells cluchs en la inmortalitat del ànima y en la existencia de un' altra vida.

Tant es aixís que 'l rey quan vol desferse de un súbdit ho fa díhent que necessita enviar un recado á un dels seus antepassats.

Aixis, per exemple, fá agafar á la víctima destinada al sacrifici, y avants de llevarli 'l cap li diu:

—Mira, noy, 'l arribarás ab un salt á 'l altre barri, y donarás expressions á la mèva avia.

Sent los dahomeyáns monàrquichs de tan bona casta, en materias femeninas imitan al seu monarca. Raro es lo rey que 's contenta ab la sèva dona: pera més informes en Carlets de las húngaras: donchs los súbdits del rey de Dahomey ne tenen tantas com ne poden mantener... y vivia la gresca!

No s' hi casan, las compran. Quan una dona es infiel, lo seductor paga al primitiu marit lo que aquella li havia costat de compra; y aixis tot s' arregla amistosament.

Lo rey posseix un harém molt ben provehit: la reyna favorita, que porta 'l nom de Dada (un nom català, per cert molt significatiu) té dret de vida y mort sobre las demés odaliscas. 'L harém del rey es, donchs, un galliner governat per una gallina.

Pero no totes las donas se dedican allí al recreo dels homes.

N' hi ha una porció que adoptan un ofici enterament opositat al de la dona en general.

Las del harém fan fills; las exceptuadas los destán.

Aquí serien consideradas com à monjas, desde 'l moment que fan vot de castedat y no solet rómpre'l. Las monjas de aquella admirable monarquia se dedican al art de la guerra, y portan lo nom de amassonas. En lo seu ofici destructor son terribles, implacables, no tenen entranyas, ni coneixen misericordia. Las amassonas dahomeyanas son las que més barbaritats han comés en las colonias francesas.

Aixis es que 'ls soldats francesos están frisosos d' ennastarlas.

Las principals donas del harém acostuman á pendre part en las deliberacions relatives á la governació del Estat. Las que no gosan de tan alt privilegi se dedican

al servei del monarca, y algunas desempeñan càrrechs públichs tan importants, com lo de presentar al rey 'l escudadera.

Pero á més de las donas concelleras d' Estat hi ha un primer ministre que porta un nom català també y molt significatiu: lo primer ministre, ó com si diguéssem lo Sagasta del Dahomey, té 'l nom de Mingo.

En las monarquias constitucionals lo verdader mingo es lo monarca.

Tals son los principals caràcters de un poble, que desde 'l moment que ha buscat bronquina als francesos, donarà molt que parlar, en las actuals complicacions internacionals.

Los monàrquichs del mon enter, ó son monàrquichs molt ayqualits ó han de sentir grans afeccions per la monarquia modelo, castissa y pura del Dahomey.

Quants d' ells no 's farian dahomeyáns honoraris, may siga sino per la lleminadura de tenir harém!

P. K.

ISMARCK ha caygut. ¡Qui ho havia de dir! Tant com li déu 'l casa reyal de Prusia! Ell va condurhirla de victoria en victoria fins á ferla duanya y senyora del més poderós imperi d' Europa.

Bismarck es un home eminent y que sab molt.

Pero ab tant com sab, ignorava una cosa: que la ingratitud es la qualitat distintiva dels monarcas.

La cayguda de 'n Bismarck dona lloch á tota mena de cábals y comentaris. Es veritat que al atmétreli la dimissió 'l emperador Guillém ha tractat de omplirlo de distincions y obsequis. Li ha regalat un retrato de cos enter y li ha dispensat 'l obsequi de nombrar-lo duc de Luxemburgo.

En quant al ducat, s' ha negat á acceptarlo: lo únic que ha admés ha sigut lo retrato; y encare perque li queda un recurs: lo recurs de penjarlo de cara á la paret.

A certas personas, en Bismarck ja may més ha de poderlas veure.

Ni en pintura.

Un diplomàtic eminent ha dit:

—L' acte del emperador pot portar lo derrumbament del colossal imperi de Alemanya. Succeheix ab los grans poders lo que ab las grans fortunas. L' avi las afanya, lo fill las sosté, lo nét las derrotxa.

Lo sucesor de 'n Bismarck es un tal Caprivi, un home fins ahir completament desconegut en lo resto de

Europa. A Alemania 'l coneixen per haverlo nombrat temps enrera general de Marina, sense ser marino. Avuy lo nombran canceller del Imperi, sense haver sigut mai diplomàtic.

Segons los retrats que publican las *Ilustracions*, en Caprivi porta un gran mostatxo, Ara falta à veure no més si realment resulta un home de *bigotis*.

Per lo que puga significar, allá vá una declaració que se li atribueix y que ha recorregut aquests días tota la premsa estrangera:

«Alemania no pot pensar per ara en adquirir colonias; pero si vén en una guerra, pendrá las dels vensuts.»

Magnífich: en Caprivi no fa escombras; vol pèndrelas fetas.

Pero cuydado, que un dia del manech de una escombra ne van sortit set balas.

Los gamacistas banquetejan. L' altre dia ván reunir-se en una de las principals fonda de Madrid, consumint un dinar á 12 duros cuberts.

Y á pesar de que tant blossomen de protecciónistas, tots los plats estaven guisats á la moda francesa y tots los vins que van consumir eran estrangers.

Fins lo pà que van menjar era de Viena.

¡Qué s' hi fará! No son ells diferents de molts protecciónistas del dia. Vesteixen robes extrangeras, per destruirlas. Y en quant als menjars estrangers, es tant lo que 'ls aburreixen, que s' hi fan á caixaladas!

Datos de la Habana.

En los presidis de la isla se contan avuy dia sufrint condemna, 1,230 homes. Segons la classificació dels mateixos, entre aquests 1,230 presidaris s' hi troben sis escriptors... y ni un sol empleat de plantilla.

Enfremetj de la masega
del robatori á desdi,
tant á Cuba com aquí.
L' últim mico es qui s' ofega.

Lo marqués de *Serraulo*, en la prédica de Tarragona, va dir:

«Yo no vengo á predicar una cruzada de exterminio, sino una política activa y de propagada; un reinado que no quiere alzarse sobre ruinas, sino sobre corazones.»

Avants volian guanyar á cops de puny. Avuy prenen ferho á còpia de magarrufas.

Ni de l' una manera ni de l' altra, perque per més que 's rentin y 's perfumin, sempre fan pudó de sanch.

Un diputat conservador, lo Sr. Bugallal, ha demanat que 's rebaixi 'l sou del butxí, en vista de la poca teyna que se li dóna.

Es aquesta una manera com un' altra de atreus á tant respetables funcionaris. Perque es lo que dirán los butxins:

—Si 'l sou que guanyém ha d' estar en relació ab lo trball, que vingan los conservadors, que son los únichs que 'ns donan feyna.

CARTAS DE FORA. —Ha mort á Juneda, á l' avansada edat de 74 anys, D. Ramón Solsona, patriarca del partit republicà de aquella comarca. Tots los corregionalis han sentit vivament la perduda de aquest digna ciutadà. austèr en sus costums, inflexible en sus conviccions y enèrgic en los seus propòsits. Descansi en pau, y quedí viu eternament l' exemple de sus virtuts cíviques.

Lo rector de Santa Oliva (partit de Vilafranca) ha tractat de bestias y ximples als joves del poble qu' en lloc de anar á rosari, ván al café y al ball. Y no sols ballan á Santa Oliva, sino que se 'n van al veïn poble de Llorens descarrant á las *hicas de Maria*, ab lo qual, lo rector de Llorens que solia reunirlas en la casa rectoral, ha perdut la seva principal diversió. De això plora la criatura: de això 's queixan los ensotanats.

Y á propòsit de balls L' arcalde de Cherta mereix que li fassan la corona, desde 'l moment que vá oposar-se á que 'ls Josephs de aquella població conmemorassin lo seu sant ab una missa cantada y ab un ball á plassa. Naturalment, no deixantlos ballar, van prescindir de la missa cantada, per lo que es de creure que Sant Joseph se 'n déu haver ressentit moltíssim y un dia ó altre li demanará comptes al encapallanat arcalde de Cherta.

Se ria convenient que 's apuntalés la iglesia de Cardona, si 'l rector que la administra ha de continuar predicant ab véu de tró y ab ademáns epileptichs, contra LA CAMPANA DE GRACIA y altres llibres de lectura prohibida. Per fortuna de quan en quan amenisa aquests sermons furiosos ab quèntos de un color tan vert, com l' exemple que vá citar l' altre dia de una prostituta, ab lo qual logrà fer venir lo color á las galtas á totes las fadrínas que 's trobaven en la iglesia. ¡Ganga pèl jovent! Las nenes ab las galtones rojas 'son tan macas!

A la Coromina, poblet inmediat á Cardona, l' ensotanat vá negarse á batejar á una criatura, elegant que 'ls que havian de apadrinarla, algunas festas se descuidavan de anar á missa. Com los pares de la criatura no tenen llana al clatell, es molt fácil que 's quedí sense batejar. Qui sembra intransigencias, recull rascós.

Lo rector de Cervià se diu Payet de apellido: Payet, nom de gitano. Es més alt que un para-rayos y está que tréu foch pels caixals perquè 'l Ajuntament ha decidit ferli pagar los consums. Diumenge passat vá dirigirse al públic desde l' altar diuent qu' ell y tota persona que habiti en la rectoria estan eximts del pago de tota contribució directa ó indirecta, y que de no ser això, ni ell, ni la Creu parroquial acompañaran cap disfunt al Cementiri. Jo crech que ab això encare 'n fá poch. Al seu puesto, jo tanca la iglesia y 'm declararia en huelga.

.. Lo dia 24 del corrent vá ser saquejat lo calaix del catedràtic de Lògica del Seminari de Girona, desapareixent la llista dels alumnes matriculats, lo llibre de text, lo reglament y fins la capsula de pulsar del catedràtic. Totas las investigacions pera descobrir al autor de la sustracció fins ara han resultat inútils. Aquí tenen un fet que retrata clarament lo que son los aprenents de capellà.

.. Un pagès de Reus vá perdre una filla fentli fer funerals de segona classe: poch després perdria un fill, després de una enfermetat de dos dies, y en los funerals, lo rector de Sant Francisco, anomenat Mossén Buquer, després de l' última missa, se gira de cara al dol, diuent que 'ls pares del difunt estaven en pecat mortal, per no haver fet sacramental. Al dolor experimentat per la perduda de un fill, tingueren de afegirhi 'ls que 'ls produí aquella desatenció de qui no deixara de cobrar lo preu dels sufragis, de aquells pares pecadors. Tot això s' arregla de una manera: á las botigas ahont s' insulta als parroquiàns, no s' hi entra may mes.

En la mateixa ciutat dos ensotanats ván insultar de raua á un pobre cego que vén LA CAMPANA DE GRACIA guanyantse la vida honradament. ¿Qué dirian ells si quan se guanyan la en vida un acte del culto, algú s' prenguis la llicència de insultarlos? Y no digan que 'l vendre nostre periòdich no es un acte del culto: es un acte del culto del treball.

PRÓXIMA Á PUBLICARSE!

DRAPETS AL SOL

HUMORÀDIA ESCANDALOSA, EN VERS

PER C. GUMÀ

— Ab ilustracions d' un popular artista. —

Los nostres corresponials poden començar desde ara á fer los pedidos.

LA HUELGA DE MANRESA.

INTÍM ab tota l' ànima que s' alterin las bones relacions que deurian existir sempre entre 'ls dos agents de la producció: lo capital y 'l treball.

Pero si es cert, com diuen los periòdics, que 'ls treballadors de las fàbriques manresanes, quan l' última crisi van avenirse á que se 'ls rebaixés lo jornal, per ajudar á conjurarla; si es cert, que la crisi aquella ha passat, y 'l restabliment del jornal á son estat primitiu no ha vingut; si es cert, com asseguran, qu' en las fàbriques de aquella comarca se pagan los jornals á més baix preu qu' en altres punts. estarà plenament justificada la actitud de las classes treballadoras.

Nosaltres, partidaris convenuts de las solucions armòniques, condemnarem sempre ab energia tota explotació humana.

Y 'ns fa molt mala espina, en la ocasió present, que havent començat la *huelga* en una sola fàbrica, la dels *Dolors*, á la qual tal vegada s' hauria limitat, per estar en pitjors condicions que las demés, tota vegada que allí era 'l jornal més curt y las pessas més llargues; nos fa molt mala espina, repetí, que á la primera reclamació dels treballadors, totes las altres fàbriques hajen tancat las seves portes, obeint á una confabulació previa dels industrials.

D' aquesta manera 'ls verdaders huelguistes, no son los obrers, sino 'ls fabricants.

Mal exemple es aquest per alcansar las solucions armòniques que son sempre las més convenientes, las més útils, las més laudables.

L' interès dels patróns es respectable, sens dupte; pero tant ó més que 'l seu ho es també 'l del operari que passa 'l dia escarrasantse y arriba al fi de la setmana, sense poder satisfacer sus més perentorias necessitats. De sobras es sapigut que 'l treballador que s' guanya la vida ab desembrés no pensa ab *huelgas*, ni adopta resolucions tan dolorosas com aquestas que 'l privan fins de las últimas engrunas, fins de las darreras esperanzas.

Per lo tant, esperem que 'ls fabricants de Manresa no voldrán prolongar un estat de cosas tan doloroses: ja que 's han unit pera tancar las fàbriques. llansant á milers de operaris en la miseria y la desesperació, busquin tots plegats una bona manera de atendre á totes las reclamacions justas, y no vulgan lucrar, per poch que pugan estàrs'en, ab la miseria de las classes treballadoras, més explotadas á lo que sembla en aquella ciutat, qu' en altres molts centres fabrils de Catalunya, ahont se practica la mateixa classe de industria.

J.

CERRALBO EN TORTOSA.

.. Lo tren burro del mitj dia, arribá 'l dia 23 lo Sr. Marqués de Cerralbo acompañat de tres ó quatre panxes llogades. En l' estació hi havia un número considerable de gent, repartida de la següent manera: 97 carlins de mala baba; 1 capellà: 600 pagesos y uns 150 republicans àvits d' admirar al representant del rey de les húngares.

Al baixar del wagó, lo saludaren dos dels seus camaradas, sens que ningú del auditori tingúeu lo desprendiment de ferli un *hurra*. Després, tres ó quatre boinas l' accompanyaren á la tartana que devia conduirlo á una ciutat liberal y enemiga per complert de veurer títeres, carlins y figures de húngares.

A las sis del vespre lo Centre Tradicionalista, obsequiá ab un banquete al benemerit marqués.

A las sis y cinch minuts, dos pagesos arribaven á la porta del Centre portant una caldera de menjar, suspesa de dues barras. Ignoró 'l menú que va servir-se.

Tots los liberals de Tortosa estem satisfets al veure que 'ls carlins d' aquesta comarca, deixant-sas salvatges costums de reunir-se en grutas agrestes, s' han encaminat un xich endins del progrés, bebent *xampany* en quaresma y creant Centres com las personas.

Abir, á dos quarts de nou, 's comensá en lo Teatre Principal una vetllada literaria. Lo Sr. Llauder ne va dir de grosses; un altre que no vull coneixer, digué: «Si sentiu bramar un burro, contesteu: ¡Es liberal!»

Després altres oradors del mateix calibre, secundaren al anterior en això de donar pallissas á la gramàtica y desfrossar la rica llengua de Cervantes.

Ridícula, y molt ridícula, ha sigut l' estancia del marqués carlista. Avuy en lo tren exprés y acompañat de una quadrilla digna del mateix, se 'n ha tornat cap a Barcelona.

Es completament mentida 'l telegrama que publica *El Noticiero Universal* en la edició del dilluns. Lo corresponent es un reformista molt gràs. ¡Llàstima que no 'l conequin!

Tortosa 25 de mars.

MORO MUSSA.

¡AQUELLA EXPOSICIÓ!

Versos que aspiran á guanyar lo premi de mil pessetas cfert per l' Ajuntament de Barcelona en los Jochs florals.

¡Donéume al punt la lira! la lira ó la guitarra, donéume alguna cosa que 'm puga acompañar: avuy que 'm sento ab vena per dir frasses bonicas, tinc ganas de cantar.

Vull recordar la fetxa d' aquell grandioso certamen que al mon va omplir de enveja, despit y admiració; vull celebrar las glòries, vull ensalsar las gabias d' aquella Exposició.

¡Va sè una juerga monstre! La mar de reys y reynas vingueren á encantarse davant l' obra inmortal, y tots, al contemplarla, mitj serios, murmuravan:

—¡Caramba! ¡no està mal!

Aquelles naus inmensas, guarnides ab banderas, aquelles llargues filas de telas de coló y ampollas, pots d' olivas, mocador, etc de llana, de seda y de cotó...

¡Qui no recorda encare lo bè de Déu de trastos que 'ls moros y 'ls heretjes venien per poch preu? ¡qui olvida las goteras que 'ls días que pluvia hi havia á tot arréu?

Allí l' Assia exposava los fruixes del Japó y Xina, aquí Alemanya y França brillaven com dos sols, allí hi havia màquines per fer trenta mil coses y per fregir bunyols...

No sè quants panoramas tancava en son recinto, de bars y brasseries se 'n veyan á milés, montanyas deliciosas, cafés, horràteries...

y qué sè jo qué més.

Y aquell diable de bomba, lligada ab una corda? Y aquell arch de triunfo tan alt, tan plè y tan fort? Y aquella barraqueta tan mona y pintoresca del pobre llibre d' or?

Contar las maravillas que allí s' amontonaven, seria empresa llarga. Qui ho vulga recordá, pot molt b' conseguirlo, llegint la *Guia còmica* qui escrigué un tal Gumà.

Las pilas de persones que, á pesseta per barba, passaren per las portas d' aquella Exposició, conservan dintre l' ànima mil sensacions profundes de fret y de caló.

Pero entre mitj dels nòvuls d' incens y d' entusiastisme, s' aixeca un personatge grossó y molt petit: un home ple de cintas, creuhetas y medallas:

—¡la grrran Rius y Taulet!

Ell, ell fou del tinglado lo capitá Manaya! Sas mágicas pàtillas, volant amunt y avall, vingueren á sè 'l símbol d' aquell incomparable ceràmen del trall.

Ell arbitra fondos, ell preparava festas, ell redactava bandos, ell convidava gent y feia actes esplèndits y 'ns empenyava l' honra, gastant continuament.

Durant cinch ó sis mesos, la vida de don Paco va se una eterna lutxa, la lutxa del gegant... Allí va estarse impavit... y sempre, nit y dia, fusat al restaurant!

La sèrie de discursos qu' ell va etzibá á las horas, ocuparia un tomo més gros que no sè qué: discursos deliciosos, discursos que en essència total no deyan re...

Pero siga com vulga, la noble Barcelona admira avuy encare la gresca colossal que 'l guapo don Francisco va organisá aquells días en la ciutat condal

Y al recordar la collas de cotxes qu' ell llogava, y 'ls suculents tiberis que l' home organisá, y 'ls jardins microscòpics y 'ls hermosos tarugos que per tot va escampá;

Exclama electrizada:—«¡Oh mágich don Francisco, oh arcalde incomparable, oh gran barceloní, oh català tremendo.. de sanch mitj andalus... ja 'ns vas ben divertit!»

Jurat sever é ilustre: això es lo que ja canto, aquí tens las ofrendas del pobre trovadó. Responme sènse escrupuls: aquellas mil pessetas gme las darás ó nò?

C. GUMÀ.

REVISTA DE TEATROS.

veu que la gent no està per comedies.

Escamat lo públich, en vista de la sèrie d'esperpentos que d'un quant temps a aquesta part s'han anat es trenant en los teatros polítics, ha perdut l'afició al gènere dramàtic y s'mira ab certa indiferència tot lo que s'refereix a aquest ram.

A pesar d'això, hi ha alguns teatros que se sostenen, ja per estar subvencionats, ja per ser d'actors gent purament aficionada que no mira les ganancies... ni paga l'loguer del local.

En prova d'això, donarem als nostres lectors una lleu gera idea de l'actual situació de las principals companyías espanyolas.

Teatro ministerial. — Tan aviat diuhen que s'declara en quiebra, com s'assegura que ha renovat la contracta per dos anys més. Lo reputat primer actor Sr. Llagasta, que dirigeix la companyia, sembla que se las promet molt felizes y creu treure grans resultats de la comèdia titulada *El sufragio empantanagado ó Qui días passa, anys empeny*. Las representacions d'aquesta obra fa temps que duran, y duraran més encara, perque derrera d'ella, no hi ha cap més comèdia en preparació.

Teatro conservador — S'ensembla, sense fons y sense repertori, la direcció s'empunya en donar funcions que s'convertixen sempre en fracassos. No hi ha dia que fas sin pèl gasto. A causa d'això, la companyia s'ha insubordinat, y alguns tractan de buscarse les bessons, solicitant colocació en lo Teatro ministerial y en altres coliseus. Ultimament s'ha dit que s'tralla per contractar al aplaudit tenor bufo senyor Arseni del Llorón. Veurem què n'resultarà.

Teatro militar. — Aquest nou local, conegut més vulgarment ab lo nom de *Teatro de n'Cassola*, arrasta una existència sumament miserà. Lo seu repertori queda reduït a algunes pessas ridícules que no s'aguantan tres dies al cartell. Fa mitj any que venen anunciant un'obra de gran aparato y molt barullo titulada *Lo gran cop*; pero no fan més que anunciarla, sense estrenarla mai. Si la cosa segueix marxant així, es fàcil que dintre de poch temps l'empresa del *Teatro de n'Cassola* se'n vaja al cel... ó a París, à veure si en Rosilla li escriu un'obra de sensació.

Teatro martista. — Lo soroll que va moure al inaugurar las funcions, s'ha extingit completament. Bé es veritat que l'genero d'obras ha variat d'un modo massa radical: avants representava dràmas y tragedias, ara hi fan putxinel·lis. Fins han suprimit l'orquestra: per ahorrar gastos, l'empressari senyor Mirtos entreté al públich en los intermedis tocant lo violon.

Circo-Romero. — Segueix explotant lo genero de sempre. Gimnasia, salts mortals, equilibris y raresas d'aquesta. L'aplaudit clown *El Pollo* continua assombrant a la concurrencia ab lo seu repertori de *planxes* y ab la seva sort de la barra, en qual genero no té rival. Diu que ara ensayan una moixiganga que s'titula: *Qui m'fa més aviat ministre?*

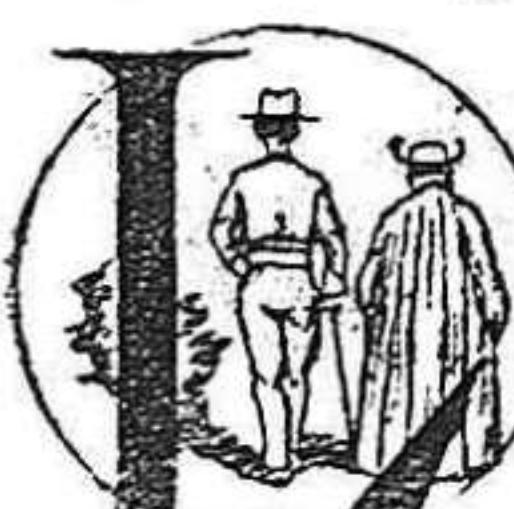
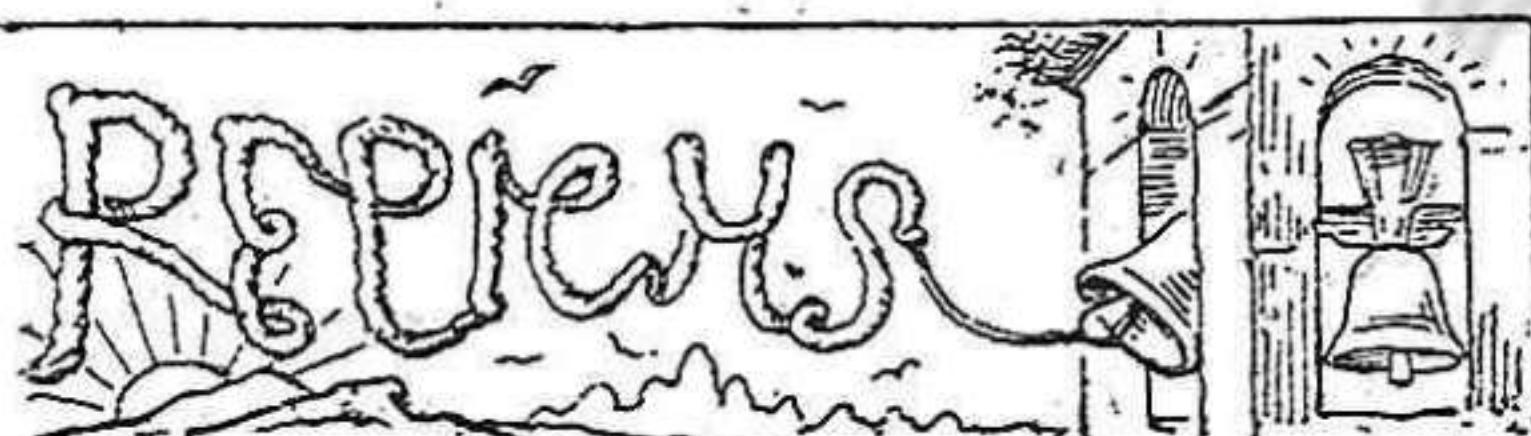
Teatro agricola. — L'empressari d'aquest teatro senyor Gatazo es un dels actors que més llarga la saben. Tot donant funcions pel seu compte, està en tractes ab lo senyor Llagasta, pera veure si funciona la seva companyia abla del Teatro ministerial. L'obra que fins ara li ha donat més bon resultat es *Quién no llora no mama*, que s'ha representat ja més de setanta vegades. Si tanca l'teatre y s'fa la fusió de que hem parlat, diu que estrenarà per despedida un sainete denominat *El proteccionismo comèdia* es ó Ahi me las den todas.

Teatro carlista. — Aburrida la companyia en vista dels mals negocis que feya á Madrid, ahont hì ha un tal N. C. Dal que li vol fer la competència, ha resolt empedre un viaje per Espanya, donant funcions a tot arreu. Fins ha recorregut varios pobles de Catalunya, sent xulada per tot allí ahont s'ha presentat y recullint més troncos que diners; pero l'empressari senyor Serraúlo es un home tussut, y diu que, ni que l'escalabrin, ha de continuar l'itinerari que s'ha trassat. Encare no ha anat á Sant Boy; pero hi aniran un dia d'aquests.

Teatro republicà. — Està tancat. La empresa s'occupa activament en la preparació de l'obra d'espectacle *¡Ja la tenim!* per la qual hi ha comensats treballs de molta importància.

Per avuy no s'ls podém dir res més.

FANTÀSTICH.

A Junta encarregada de celebrar lo centenari de Colón, destina 50,000 duros a erigir, aquí a Barcelona, un arch triunfal, destinat al inmortal navegant.

Pero quánt s'hi jugan que l'arch aquest no s'erigeix? Ca: ni l'arch, ni l'arquet.

Colón va descobrir l'América; pero la Junta del centenari no es capàs de descobrir los diners necessaris pera honrar la memoria del célebre almirant.

¡A un hay patria, Veremundo!

Ab lo titul de *Círculo Nacional*, acaba de constituirse a Madrid una associació importantissima, presidida per l'actual ministre de Foment, qual associació farà una propaganda molt activa y donarà conferencias públicas... ¿per qué dirian?

Per fomentar las corridas de toros.

Sr. Sagasta: ja veu que s'dedican los seus companys de ministeri. Casi estich tentat a demanarli que suprimeixi l'ministeri de Foment per innecessari, sus tituhintlo per un ministeri de la Tauromaquia.

De una iglesia de Córdoba han sigut robats ornamentals y alhajas per valor de tres milions.

Y després dirán los impios que de frequentar las iglesias no se'n tréu cap profit!

Si a Madrid tenen un Martinez Campos, a Barcelona tenim una Martinez y una Campos, que totas dues plegades valen més que l'hèroe del garrofer y del hostal de la Corda.

O sinò vagin al Eldorado.

L'altre dia uns militars que s'hi trobaven, ho deyan:

— Aquí no hi ha més Martinez Campos que aquest parell de barbianas. Quan elles vulgan, sublevan a tota la garnició.

Capitol de las cosas extranyas.

Continúan vivint del pressupost las monjas exclaustradas del any 35, y la més jova contará avuy dia més de 70 anys. Donchs, à pesar de que la major part ja faran malvases, la cantitat que aquest any se ls hi assigna ha subit un augment de 80,000 duros.

¿Cóm s'explica aquest misteri?

Un home molt religiós tractava de convence'm, diuentme:

— Ja veurà: potser n'han fet de pelitas.

Llegeixo:

«A Sabadell ha mort una criatura poch després de ser batejada, à consecuència de la fredor de l'aygau ab que la feren entrar en lo gremi de la Iglesia.»

Desgraciada criatura! Los seus pares podrán dir: —Mentre la batejaven, ja li varen rompre l'batisme!

Una definició de la monarquia constitucional.

«La monarquia constitucional es un sistema, en virtut del qual lo rey fa 'ls ministres y las Cámaras los desfán.»

Los inglesos son insaciables. Després dels fets de De-lagoa, han comés un altre atropello à Chiré.

Es veritat que aqueixa vegada han donat satisfaccions à Portugal, diuent que han obrat inadvertidament.

Son fals las seves inclinacions, que se semblan à aquell tipus que s'disculpava davant dels tribunals, diuent:

— Es veritat que 'm van sorprendre ab la mà ficada dintre de la buixaca de un vehí; pero jo 'm creya tenirla ficada dintre de la mèva... Vá ser una distracció... Ja veuen, senyors: à una distracció, tothom hi està subjecte.

Diu un revister del Brusí:

«Pera 'n Romero Robledo, parlar es viure. Lo castiche per ell, cruel, mortal, seria quedarse afónich.»

Tant se val dir que l'home de la barra es la primera figura...

— Del sistema parlamentari?

— No, senyors: del sistema xarramentari.

Lo marqués de Serraúlo ha suspés per després de Pasqua lo seu viatje à Valencia, declarant que passarà la Setmana Santa à Barcelona.

Ha vingut l'ocasió de que 'ls liberals l'obsequiem.

Ja que 'ls carlins s'han atipat en gran escala, los liberals podém obsequiarlo ab un dejuni.

Jo per la mèva part faig un.

Un eco de Sant Joseph.

Arriba un Josepet al café, y 'ls seus companys de taula, li diuhen: —Hola, noy, ¿qué pagas?

— ¿Jo? Y per qué m'ho preguntéu?

— No se llama V. José? —li pregunta un castellà.

— Nò, senyor.

— Pues cómo se llama V.?

— Me llamo andana.

Y al dir això toca pipa, deixantlos ab un pam de boca oberta.

Mentre transportaven l'altre dia las calderas que destinadas al vapor de guerra *Alfonso XIII* s'han construït en los tallers de *La Maquinista terrestre y marítima*, vaig recullir la següent frase de un ribero de la Barceloneta:

— ¡Quin ventre tan gros tindrà l'*Alfonso XIII*! —No 'n gastarà poch de carbó!

A Valencia s'cantava l'*Lohengrin* últimament, y ja se sabia, cada nit l'*heraldo*, al donar una nota, desentonava.

Donchs l'últim dia que l'òpera vá cantarse, desde una de las galeries del teatre, en lo moment fatal, un tranquil vá tirar un gall sobre la escena.

Quants mestres d'estudi no demanaran ara al empressari de Valencia que 'ls contracti!

No deixaré que s'acabi la Quaresma, sense fer una observació que se m'ha sugerit ja fà algun temps.

Diuhen y sostenen los catòlichs que la Iglesia no sols atén á la salut de l'ànima, sino també á la del cos. Per atendre a la salut corporal es per lo que ha establegit l'abstinència y l dejuni. En la Primavera, es à dir, en lo temps de Quaresma, las sanchs rebrotan y fan moviment. Lo dejuri, donchs, es una prescripció higiènica.

Tot això està molt bé. Encare que jo, quan las sanchs se m'morgan, no aniré a consultar a cap capellà, sino à algun metge.

Pero vamés à veure: «Per ventura la Quaresma s'escau en Primavera en tota terra catòlica? No, senyors: la mateixa Quaresma, mentres aquí à Europa s'escau en la Primavera, en l'Amèrica del Sud, s'escau en la Tardor. Cóm, donchs, la Iglesia té la pretensió de aplicar preceptes higiènics de caràcter general qu'en certs països resultan del tot contra-productius?

Al capellà que m'ho expliqui li regalo una estampeta.

A LO INSERTAT EN LO ULTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ca-fe-te-ra.
2. ANAGRAMA.—Portam-Trompa.
3. TRENCÀ-CLOSCAS.—Certamen nacional.
4. TERS DE SÍLABAS.—AN CO RA
CO LO MI
RA MI RO

5. GEROGLÍFICH.—Petit peix, en llarg camí creix. Han enviat totes las solucions los ciutadans Regidor de Ofici, Sabater de pega y Nicodemus; n'han endavinades 4, Carina y Salitrachs; 3 Pentinadora maca; 2 Un submarino, Cap de Trons y J. M. P. y 1 no més Un Ciri Neo.

XARADA.

Portant bon prima no temis res:
nom d'un artista
prima-dos es.
De la dos-prima
se'n treu la tres,
del tot ne tenen
tots los fusters.

A. PALLEJÀ.

MUDANSA.
— Deixam la tot, Celestí,
No 'm tot deixaixtela, Mas:
recordas que ab ella, ahir
vares ferme un tot al bràs?

UN MOSQUEFI.

CONVERSA.
— Si Déu me dóna salut
aniré aquest any, Magí...
— Ahont?...
— T'ho acabo de dí,
y tú algún cop hi has vingut.

MIQUELET.

GEROGLÍFICH.

— X

FIII

LA

MIII

K

CASSINO ARTESÀ DE MANRESA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans Capella corcat, Atrop, Mayet, E. Palmés, J. T. R., Un Pau ab 7 criatures, Nas de Canta una, E. Magarrinya, P. Tan, Un Vinatayre, Loiro-Chop y C., Espanya bòlit y Enriqueta P. de C.: Lo que 'ns envian no fa per casa.

Ciutadans J. Vilardebò, Un Cap de trons, Trias y Clotilde, Co-fa, Marcelino Costa, Pepónide, Un encatalanat, Noy de ca'l Pelat, Lluís Orellut, Enrich Petit y Noy Cabo: —Insertaré una cosa de lo que 'ns remeten.

Ciutadans Quim Artigayre: L'article «Un viatge té un defecte: 'l de pendre en serio lo viatge del marqués de Serraúlo. L'altre està moltíssim bò y li agrahim de veras. — J. Aladern: L'assumpto del article es massa atrevit. Té un fondo moral, es veritat; però lo lloc de l'escena y la qualitat de alguns dels personatges lo fan impracticable en lo nostre periodich: la poesia va millor. — Mirambell Güell y C.: La poesia es mansoya. — P. Talladas: Casi tot lo que 'ns remet ho aprofitarem. — E. Vilaret: Lo sonet va bò y quèda acceptat. — J. Oromí A: L'assumpto del articlet es bastant gastat y una mica agafat pels cabells. Tantas desgracias no soLEN succeir en un sol dia. — Societat La Llum (Pallejà): Li agrahim lo nombrament de soci honorari que han dispensat al nostre director. — Tonet Llessam: Los dibuixos estan millor que 'ls versos; pero ni 'ls uns ni 'ls altres fan bò bò 'l pès. — R. Berenguer y demés firmants: De seguir que no han interpretat la intenció exclusivament humorística del article. — Angelina Antiglòc: Envihi treballs independents. No està bò que nosaltres mateixos alabem lo que surt en lo mateix periodich, sigan deguts a redactors signat deguts a col·laboradors. — J. Alalamiv: La millor senyal de que no ho haurém rebut, es que no li hajem contestat.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj, 20.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatre, 21 y 22.

Conseqüències de la santificació de les festas.

AVISO:
NO SE SIRVA
LOS DÍAS DE
FIESTA.

EN QUALSEVOL CASA PARTICULAR.

—Ay, ay, Pepa, gahont va tant mudada? Y donchs que no encén foch?
—Ca, no senyora: avuy es festa, y no 's cuyna.

A LA LLEGADORA CA'L METJE.

—Corri, Sr. Doctor: lo pare s' está morint!
—Avuy no pot ser, qu' es festa. Digui al seu pare que s' entretinga, que demà vindrà.

EN QUALSEVOL FONDA.

—Noy, qué hi ha per dinar?
—Avuy res. Com qu' es dia de festa! Veurá, vingui demà y dini dos vegadas.

A CA LA LLEVADORA.

—Sra. Tereseta: fassi'l favor de venir desseguida que tinc la senyora ab los dolors.
—Digui à la senyora que se 'ls aguantí fins demà.

BOMBEROS
AUSILIO
CONTRA INCENDIOS

EN LA VÍA PÚBLICA.

—Corrin, vingan, que tinc lladres al pis!
—Dona, dona, no puede ser. Avuy es festa y estamos de paso.

EN LO QUARTETILLO.

—Corrin desseguida, que tinc foch à casa, al carrer Vermell.
—Impossible, noy, avuy es festa y 'l bisbe 'ns ho té privat.